

اور قرآن جیسے موضوعات پر قرآن اور سائنس کی روشنی میں بحث کی گئی ہے اور اب تک کی تمام سائنسی تحقیقات کو قرآن کے عین مطابق ثابت کیا گیا ہے۔ حرف آخر میں مصنف نے تمام لوگوں بالخصوص مسلمانوں کو کائنات میں غور و فکر اور سائنسی انکشافات و اکتشافات میں بڑھ چڑھ کر حصہ لینے کی ناگزیر ضرورت کی طرف توجہ دلائی ہے۔

قرآنیات پر نئے مضامین

حکمت قرآن، حمید الدین فراہی (ترجمہ خالد مسعود) تدبیر سلسلہ نمبر ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹،

فکر فرای، خالد مسعود، تدبیر سلسلہ ۲۳ دسمبر ۱۹۸۶ء - فروری ۱۹۸۷ء - ۶
مولانا فرای اور مولانا اصلاحی کے فکر قرآنی پر ایک نظر، عطار الرحمن، تدبیر دسمبر ۱۹۸۶ء،
سلسلہ ۲۳، ۲۴، ۲۵ - ۴۸

مولانا فراہی کی تفسیر سورہ فیل پر اعتراضات کا ایک جائزہ، نسیم ظہیر اصلاحی، تدبیر سلسلہ ۲۲
دسمبر ۱۹۷۷ء ۱۷-۲۱

نظام نبوت فلسفہ اور قرآن کی روشنی میں، امین احسن اصلاحی، تدبیر سلسلہ ۲۲ مارچ ۱۳۸۵ء

۳۶-۲۹ سورہ بقرہ میں بنی اسرائیل سے خطاب کی حکمت، خالد مسعود، تدبیر، سلسلہ ۲۵، ج ۱، لاہور

فلم کی حقیقت، محبوبِ سحابی، تدبرِ سلسلہ ۲۵، جولائی ۱۹۸۸ء، ۳۸-۴۵

حضرت اسماعیلؑ اور یہود، محمد رضی اللہ عنہ، تحقیقات اسلامی، جنوری۔ مارچ ۱۹۷۷ء،

55-3461/2

تخلیق انسانی کے مراحل (قرآن، حدیث اور سائنس کی روشنی میں)، محمد معین فاروقی، محمد علی اسلام آباد
ہندو، تحقیقات اسلامی، اپریل۔ جون ۱۹۷۲ء، ۵۹-۹۳

قرآن مجید میں سورہوں کی ترتیب، ائمہ دین و فقیہان کی تصانیف، اسلامی جہاد کی سترہ مشعلیں، ۳/۵۵-۳۸

قرآن مجید کی ادبیت، عبدالحفی، تحقیقات اسلامی، اکتوبر دسمبر ۱۹۸۲ء، ۴/۷۱-۸۰
کتابت معاصی اور علم الرسم۔ حافظ احمد یار، فک و نظر، اپریل۔ جون ۱۹۸۵ء، ۴/۲۵

۵۶-۳

حضرت یونس اور واقعہ موت، سید شیر محمد، ترجمان القرآن، جنوری ۱۹۸۲ء، ۲۹-۲۰
قرآن میں اصحاب ذیل کا واقعہ، چودھری محمد رفیق، ترجمان القرآن، اپریل، مئی ۱۹۸۵ء، ۲/۹

۳۹-۳۳، ۱۹-۱۲، ۳/۱۰۹

قرآن کی ایک تشبیہ، چودھری محمد رفیق، ترجمان القرآن، جون ۱۹۸۵ء، ۴/۱۰۹-۱۱-۲۲
علامہ ابن تیمیہ کا تفسیری درس، عبدالعظیم اصلاحی، ترجمان القرآن، نومبر ۱۹۸۵ء، ۳/۱۱۰-۱۰-۱۹
نصائح لقمان حکیم، محمد عبدالمعنی حقانی، البلاغ، جولائی ۱۹۸۸ء، ۱۱/۲۲-۳۳-۳۷
ایصال ثواب کے لیے قرآن خوانی، عبدالرؤف، البلاغ، نومبر ۱۹۸۵ء، ۳/۲۳-۶۲-۶۴
قرآن مجید کے اصول تاویل، ضیاء الدین اصلاحی، اسلام اور عصر جدید، اپریل۔ جون ۱۹۸۵ء، ۲/۱۰

۲۰-۵

تفسیر اور اس کے مآخذ، وحید الدین، الرشاد، جنوری، فروری ۱۹۸۵ء، ۷۹، ۷۸-۱۱

۱۸-۸

کافر و مومن کی پہچان (اقبال کی نظم "کافر و مومن" قرآن کی روشنی میں) محمد بدیع الزماں،
معارف، اگست ۱۹۸۲ء، ۲/۱۳۲-۱۳۲-۱۳۲

ترجمہ قرآن مجید، محمد حمید اللہ، معارف، نومبر ۱۹۸۲ء، ۵/۱۴۲-۳۷۹-۳۹۱
قرآن اور شعوری (قسط ثانی) سعید الرحمن علوی، منہاج (لاہور) جنوری۔ اپریل ۱۹۸۲ء، ۲/۱۲

۷۰-۱۵

قرآن، سائنس اور اسلامی عملیات، محمد ریاض کرمانی، زندگی نو، مئی ۱۹۸۵ء، ۵/۱۰۰-۲۶
مولانا فراہی کی تفسیر سورۃ الفیل (ایک جائزہ) محمد رضی الاسلام ندوی، حکمت قرآن، فروری،

مارچ ۱۹۸۵ء، ۳/۲۲-۳۱، ۴۶-۳۲-۴۴

زندگی، موت اور انسان آئینہ قرآنی میں، اسرار احمد، حکمت قرآن، مئی ۱۹۸۵ء، ۵/۳۷-۱۷۱

امی کے معنی اور پیغام شعور، نفیم احمد، حکمت قرآن، جون ۱۹۷۶ء، ۳۷-۳۸
تفسیر قرآن سے متعلق ایک غلط فہمی کا ازالہ، اخلاق حسین قاسمی، حکمت قرآن، اکتوبر ۱۹۷۶ء،

۱۶-۱۴، ۱/۴

سید قطب شہید کا نظریہ اعجاز القرآن، مسیح الزماں فلاحی، حیات نو، فروری ۱۹۷۶ء، ۲/۳

۲۳-۲۵

مولانا فاضل کے بعض خیالات پر اعتراضات کا ایک جائزہ، نسیم ظہیر اصلاحی، حیات نو، جولائی،

اگست ۱۹۷۶ء، ۳/۳، ۵-۱۸، ۲۳-۲۰

سید قطب شہید کی قرآنی خدمات، عبید اللہ فہد فلاحی، حیات نو، جولائی، اگست، ستمبر ۱۹۷۶ء،

۲۹-۱۹-۲۸-۲۰، ۵۱-۳۵، ۹۷، ۳/۳

ابن کثیر اور تفسیر القرآن الکریم، عبدالرشیدی، حیات نو، ستمبر ۱۹۷۶ء، ۳/۳، ۴۳-۴۸

سورہ بقرہ میں بنی اسرائیل سے خطاب کی حکمت، خالد محمود، حیات نو، اکتوبر ۱۹۷۶ء، ۳/۳، ۱۱-۱۶

قرآن کا تصور علم، سید مسعود احمد، حیات نو، اکتوبر ۱۹۷۶ء، ۳/۳، ۹-۶

الغزالی والتربط الفکری فی القرآن، معین الدین الاعظمی، البعث الاسلامی، اپریل، مئی ۱۹۷۶ء،

۱/۳، ۴۱-۴۹

تلاوات فی آیات من کتاب اللہ، محمد ابراہیم شقرہ، البعث الاسلامی، مئی جون، جولائی، جولائی

- اگست ۱۹۷۶ء، ۱/۳، ۱۰-۱۳؛ ۲/۳، ۱۰-۱۳؛ ۳/۳، ۱۰-۱۳

اليهود في القرآن، عبدالکریم باریک، البعث الاسلامی، اگست-ستمبر ۱۹۷۶ء، ۳/۳، ۵-۴

حول تدبر القرآن، امین احسن اصلاحی، الرشاد (عربی)، اکتوبر، نومبر، دسمبر ۱۹۷۶ء،

Quranic Anthropomorphism, J. M. S. Baljon, Islamic Studies, 27/2, (Summer, 1988), 119-28

۲۵-۱۶، ۱/۴

Arberry's "The Koran Interpreted" A Note, A.R. Kidwai, Hamdard Islamicus, II/3 (Autumn 1988) 71-75

The Ayat al Kursi and the Asma al Husna on Saighurid Amulet, R. J. Hebert, Hamdard Islamicus, II/3 (Autumn, 1988) 89-99

Adam in the Quran, Mustansir Mir, Islamic Culture, 62/I (January, 1988), I-II

A view on Quran and Science, M. Riaz Kirmani, MAAS-Journal of Islamic Science, 5 (Jan. June, 1988) 73-88